

Zápis ze zasedání vědecké rady Technického muzea v Brně / 18. 12. 2018

Přítomni: doc. František Čapka, Mgr. Petr Nekuža, prof. Jiří Příhoda, Ing. Alena Selucká, doc. Bohumír Smutný, Mgr. Pavla Stöhrová, Ing. Ivo Štěpánek, PhDr. Zdeněk Vácha, Mgr. Josef Večeřa, Ing. Vlastimil Vykydal

Omluveni: doc. Jiří Háze, PhDr. Miloš Hořejš, Ing. Kateřina Kreislová, prof. Alena Křížová, doc. Petr Svobodný

Nepřítomni: prof. Miroslav Doupovec, dr. Jarmila Procházková,

Program:

- I. Personální změny ve vedení instituce a ve vědecké radě
- II. Odborná a výzkumná činnost TMB v uplynulém období
- III. Nová koncepce výzkumné činnosti TMB pro období 2019–2023 a její hodnocení MK ČR
- IV. Diskuze, různé (rozprava bez usnesení)

Průběh jednání:

Ad I) Ing. Štěpánek, ředitel TMB, seznámil členy vědecké rady se změnami ve vedení instituce a v návaznosti na to byl představen nový náměstek pro odbor vědy a techniky TMB Mgr. Josef Večeřa. Vzhledem ke končícímu pětiletému cyklu členství ve vědecké radě proběhlo hlasování dle čl. 2 Jednacího řádu, týkající se těchto personálních změn:

1) přijetí nových členů do vědecké rady TMB – Ing. Vlastimila Vykydala, emeritního ředitele TMB a Mgr. Josefa Večeři, náměstka odboru vědy a techniky / hlasováním přijato

2) volba nového předsedy vědecké rady TMB – Mgr. Josefa Večeři / hlasováním přijato

3) pokračování členství přítomných členů ve vědecké radě TMB v dalším pětiletém období / stvrzeno vyslovením souhlasu

Vzhledem ke končícímu pětiletému funkčnímu období členů vědecké rady žádá předseda vědecké rady všechny členy vědecké rady nepřítomné na zasedání dne 18. 12. 2018 o vyslovení souhlasu s pokračováním členství na další funkční období, a to formou sdělení v e-mailové komunikaci s tajemnicí vědecké rady. Pokud k vyslovení souhlasu nedojde do 30. 6. 2019, bude členství ve vědecké radě považováno za ukončené.

Přítomní byli vyzváni k zasílání návrhů na nové členy vědecké rady – e-mailovou komunikací s tajemnicí vědecké rady.

Ad II) Ing. Štěpánek, Ing. Selucká a Mgr. Stöhrová informovali o odborné a výzkumné činnosti TMB v uplynulém období, zevrubněji zvláště o výsledcích stávajících nebo ukončených projektů vědy a výzkumu a o přihláškách podaných v uplynulém období (zejména do programu NAKI II Ministerstva kultury ČR). Byly stručně podány informace o využití finančních prostředků z institucionální podpory, o stávající spolupráci s vysokými školami v rámci pedagogických aktivit TMB a MCK, o ediční činnosti TMB, pořádaných konferencích a workshopech a o prezentačních aktivitách zaměřených na zveřejňování výstupů výzkumné činnosti (Týden vědy, Noc vědců, expozice a výstavy, apod.). Přednesený materiál vzala VR na vědomí.

AD III) Ing. Selucká a Mgr. Stöhrová seznámily přítomné s novou **Dlouhodobou koncepcí rozvoje výzkumné organizace TMB pro období 2019–2023** včetně procesu její přípravy a hodnocení. Koncepce a její hodnocení byly členům vědecké rady poskytnuty s předstihem formou odkazu na jejich on-line zveřejnění na stránkách Odboru výzkumu a vývoje MK ČR. Vědecká rada byla seznámena s protokolem hodnocení této koncepce, jednotlivé body protokolu hodnocení byly detailně diskutovány.

Přítomné členové vědecké rady na základě diskuze k Dlouhodobé koncepci rozvoje výzkumné organizace TMB na léta 2019–2023 hodnotí koncepci kladně a doporučují ve stanoveném plánu aktivit vědy a výzkumu pokračovat.

Dále doporučují vedení TMB zprostředkovat stanovisko vědecké rady TMB k hodnocení koncepce VO poradnímu a hodnotícímu orgánu ministra kultury – Radě ministra kultury pro výzkum. Vědecká rada vyjádřila kritické připomínky ke způsobu hodnocení koncepce VO, které bylo zpracováno formou konsensuálního hodnocení peer review třemi zpravodaji podle kritérií uvedených v kap. IV. 2. 3. Metodiky hodnocení VO MK (viz Protokol z jednání poradního orgánu MK – Rady ministra kultury pro výzkum k vstupnímu hodnocení VO pro poskytování IP ze státního rozpočtu na DKRVO v působnosti MK na léta 2019-2020). Navíc možnost reagovat na hodnocení v termínu do třech dnů od jeho obdržení je zcela nereálné dodržet v dané organizaci a nutí ji přijmout jednostranné hodnocení bez možnosti nezávislého posouzení členů vědecké rady. Na základě jednání a diskuze zástupců vědecké rady TMB byl vysloven zásadní nesouhlas s níže uvedenými body hodnocení koncepce VO:

- **Protokol ad. II. 5) Relevance výzkumu pro společnost a jeho dopady (souhrnné hodnocení kvality přínosu VO zejména pro zachování udržitelného rozvíjení národní a kulturní identity a kulturního dědictví v kontextu evropské a světové kultury)**
Hodnoceno stupněm C

Ad. 5 a) Souhrnné hodnocení přínosu strategické koncepce VO pro společnost – hodnotí se část II. 2 koncepce VO
Hodnoceno stupněm D

Zdůvodnění hodnocení

Dosavadní výzkum v TMB je rozdroben do řady drobných úloh. Koncepce neprezentuje strategii, která by tento stav změnila k lepšímu. Naopak dále prohlubuje tento nepříznivý stav pokračující fragmentací výzkumné činnosti. Strategická vize je formulována povrchně a nereálně zohledňuje skutečné možné zdroje z podpory IP DKRVO, což je pro rozsah institucionálního výzkumu rozhodující, a to i za předpokladu zapojení vlastních zdrojů organizace. Tato část je hodnocena jako podprůměrná.

Vyjádření vědecké rady TMB:

Vědecká rada na rozdíl od hodnotitelů koncepce VO spatřuje jeden z hlavních přínosů TMB právě ve schopnosti zastřešit celou škálu sledovaných oborů a zajistit i při této fragmentaci součinnost při jejich výzkumné exploataci, například s dalšími pracovišti akademické sféry, specialisty z aplikované sféry apod. Nutnost věnovat se širokému spektru oborů lidské činnosti vychází z primárního poslání muzea tj. získávat, uchovávat a zhodnocovat předměty dokladující rozvoj vědy a techniky. Je proto zcela žádoucí pro společnost vytvářet podmínky pro zachování této multioborovosti a nadále rozvíjet získané poznatky a prezentovat jejich význam odborné i laické veřejnosti.

Rovněž šíře předkládaných výsledků a zajišťování publikační a prezentační infrastruktury i pro další obdobně zaměřené instituce je dle vědecké rady dokladem účelnosti vynakládaných prostředků ve VO a její relevanci pro rozvoj společnosti a zachování jejího kulturního dědictví. Ostatně tento přínos je stvrzován nejen výše prezentovaným postojem členů vědecké rady, obeznámených důkladně a osobně s činností TMB, ale i kladným přijetím instituce v národním a mezinárodním kontextu či formou ocenění získávaných v rámci oborových platforem.

- **Protokol bod II.1.b – Vize VO**
Hodnoceno stupněm D

Zdůvodnění hodnocení

Popis vize je tak obecný a převážně zaměřený na nevýzkumné postavení VO, že v něm nelze nalézt jasnou představu o vizi v oblasti rozvoje TMB jako výzkumné organizace na období příštích deseti let. Další slabinou vize je její zaměření pouze na výzkumnou a odbornou činnost, chybí vize dalších aspektů rozvoje VO od lidských zdrojů až po mezinárodní a národní spolupráci. Hodnocení je proto jen podprůměrné.

Vyjádření vědecké rady TMB:

Vědecká rada se neztotožňuje s podprůměrným hodnocením, které není podloženo argumenty, druhá věta hodnocení je popřením první věty, další aspekty rozvoje VO jsou ve vizi popsány explicitně.

• **Protokol bod II.3.a – hodnocení uplatněných a realizovaných výsledků VO:**
Hodnoceno stupněm C

Zdůvodnění hodnocení

V rámci IP DKRVO byly v uplynulých pěti letech dosaženy 4 výsledky (1xB, 2xJ, 1xA), vedle nich TMB dosáhlo 16 dalších výsledků v oblasti projektové, tj. účelové podpory (6x J, 6x B a 1xC, 1xNmet, 1xE a 1x A). Dva články byly zveřejněny v Jimp. Stejně jako u ostatních VO MK se tak projevuje v počtu a struktuře výsledků dominance výsledků z účelové podpory formou projektů. Celkově pak TMB z hlediska počtu, struktury a kvality výsledků (mj. viz výsledky Hodnocení 2016, které bylo základem pro rozdělování IP DKRVO v minulém období) patří mezi průměrné VO MK.

Vyjádření vědecké rady TMB

Ze zdůvodnění není vědecké rady jasné, na jakém základě je TMB hodnoceno z hlediska počtu, struktury a kvality výsledků jako průměrné – na základě jakého srovnání, koeficientu či podobně.

• **Protokol bod II.4.b – spolupráce s uživateli výsledků VaVal**
Hodnoceno stupněm D

Zdůvodnění hodnocení

Spolupráce s uživateli je uváděna velmi obecně s příkladem jedné výstavy (bez údajů o návštěvnosti, kterou TMB nesleduje, ale pouze propočítává, a bez uvedení zpětné vazby o formě spolupráce s návštěvníky) a jedné metodiky bez uvedení konkrétních údajů o uživateli (samotné uplatnění metodiky formou zveřejnění není spolupráce s uživateli; o možné spolupráci do budoucna formou školících a vzdělávacích aktivit se teprve uvažuje v obecné rovině). Zajímavá je informace o specializovaném kabinetu elektronové mikroskopie s odbornými přednáškami, ale ani u ní nejsou uvedeny konkrétní údaje o uživateli. Rovněž další aktivity (konference, semináře a workshopy), které by mohly být do spolupráce s uživateli zařazeny, jsou uvedeny jen obecně s odkazem na výroční zprávy TMB. Pro hodnocení koncepce výzkumu lze spolupráci s uživateli hodnotit pouze jako podprůměrnou.

Vyjádření vědecké rady TMB

Spolupráce s uživateli je popsána dle metodiky pro zpracování koncepce, požadované informace byly v rámci koncepce předloženy a konkretizovány, přičemž je explicitně uvedeno, v rámci které kapitoly. Návštěvnost výstav je dokladována ve výročních zprávách muzea, na které koncepce odkazuje. Certifikovaná metodika byla naopak nadstandardně prezentována na dvou speciálně připravených seminářích, které byly realizovány v r. 2018, určených pro širší odbornou veřejnost a byla implementována do školícího kurzu Preventivní konzervace, který je pravidelně pořádán TMB ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií. V koncepci je sice jen obecně konstatováno, že metodika bude prezentována formou školících a vzdělávacích aktivit, nicméně vzhledem k předem danému doporučenému limitu počtu stránek textu koncepce (pro příjemce podpory ve výši cca 250 tis. Kč bylo doporučeno poskytovatelem dodržet cca 30 – 50 stran) bylo toto sdělení považováno za dostačující k doložení dalšího využívání metodiky a jejího šíření v rámci spolupráce s uživateli (výčet veškerých pořádaných konferencí, kurzů a workshopů je veřejně přístupný na webových stránkách organizace).

Ad IV) Diskuzi členů vědecké rady k připravovaným projektům a prezentačním aktivitám, informace z domovských pracovišť, možnosti rozvoje spolupráce s nimi. Debatovali problematiku hodnocení výzkumné činnosti paměťových institucí:

Zapsala: Pavla Stöhrová, tajemnice VR TMB

Schválil: Josef Večeřa, předseda VR TMB, 7. 1. 2019